

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIII.

V Ljubljani, 12. grudna 1890.

List 50.

Ivan bogoslovec, vojak.

(Dalje.)

Čitatelji se spominjajo, kako težavno je bilo blagemu Ivanu pregovoriti častnika, da bi se spovedal, ker je imel častnik tako hude vraže zoper sveto spoved.

Drugo jutro tedaj je šel Ivan že na vse zgodaj k svojemu bolniku. Le-tá je imel zeló nemirno noč. Zdelo se mu je tako težko, odkriti popolno neznanemu človeku svoje sercé. In vendar hodi moj priserčni prijatelj Ivan k spovedi, mislil si je, in želi, da bi tudi jaz se včasih spovedal. Ko je Ivan notri stopil, je častnik še spal. Ivan se je tedaj obrnil proti steni in goreče molil za popolno spreobrnjenje bolnikovo.

Mahoma se bolnik prebudi in se neizrečeno začudi videč svojega prijatelja klečečega. Jutranje solnce je ravno ulilo perve žarke skozi okno, vendar je bilo še nekako temno. In v tem polumraku zdel se mu je Ivan kakor serafin, obdan z nebeško svitlobo. Zato pljen v molitev, imel je Ivan oči v nebo vperte in zdaj pa zdaj slišal je častnik, da je izgovoril njegovo imé.

To je častnika popolnoma spreobrnilo. „Pripelji mi spovednika,“ je dejal.

Ivan se zgane, od veselja kviško plane, začuvši te besede. Šel je berzo po nekega kanonika, ki je bil tudi njegov spovednik, ter mu ob kratkem razloži vso zadevo. Častnik se je res spovedal, in nebeški mir je napolnil vso njegovo dušo. Kako nezumno je bil srečen, to razume le tisti, ki je sam večkrat dobro spoved opravil. Prejel je tudi prvo sveto obhajilo, ki pa je bilo zanj tudi zadnja popotnica. Prejel je tudi sv. poslednje olje in z največjo pobožnostjo je poljubljal sv. razpelo; in kako se je potem zahvaljeval Ivanu!

Bilo je proti polnoči. Ivan je sedel pri vzglavju bolnikovem. Samo ena lučica je berlela v sobi.

Bolniku je bilo hudó, zeló hudó. Čutil je, da se mu bliža smert. Dihal je vedno hitreje in nemirneje.

„Ivan, življenje je zame pri koncu, pomagaj mi rešiti dušo,“ mermral je s slabim, komaj razločnim glasom.

Ivan se skloni k njemu in mu pošepeta: „Moj ljubi Jezus, moja ljuba mati Marija, sprejmita mojo grešno dušo!“

Lahno se premikajo bolniku ustnice, ko izgovarja te besede za svojim varhom, za svojim vidnim angeljem. Še enkrat poljubi bridko martro in mirno zaspí v Bogu.

Pogreb je bil priprost, po vojaškem običaju. Za rakvo je šlo nekaj tovarišev umerlega in peščica vojakov, brezčutnih, kakor pri kakem drugem obredu.

A ob strani groba stal je vojak in si z robcem brisal solzne oči. Kedó je bil ta, že si vganil spoštovani bralec sam, bil je edini njegov pravi prijatelj — Ivan.

O kako je bil ginjen! Pa tudi kako sladka mu je bila zavednost, da je s tolikim trudom rešil eno neumerjočo dušo! . . . In ti, ljubi čitatelj, ki si spremljal to povest, kako ti je pri sercu? Advent je, sv. Božič je blizo: hiti opraviti tudi ti adventno spoved, ter boš ves potolažen rekel: Ivan-vojak je tudi mene napeljal k studencu „žive vode“, napravil mi je vesel Božič.

(Dalje nast.)

Nekaj o mozaikih.

Naj rečemo danes kako besedico o mozaikih. Kaj je to, mozaik? vprašal bode morebiti ta ali oni bralec, kteremu ta reč ni odveč znana. Mozaiki so podobe ali podobice zložene iz raznobarvenih kamničkov.

Umetnost, delati mozaike, znana je bila že starodavnim narodom in je posebno cvela pri Rimcih za prvih kerščanskih časov. Posebni gojivci te umetnosti bili so cesarji Konstantin Véliki, Valentinijan, Valens in Gracijanus, ki so dali posebne izjemne postave in oprostili mozaške umetnike vseh davkov. To so bili zlati časi za to umetnost. Iz vseh krajev svetá shajali so se mozaikovci v večnem Rimu in zaljšali javna poslopja in hiše bogatašev s svojimi umotvori. Ko so odkrili posuto mesto Pompej, našli so v vsaki premožnejši hiši raznih mozaikov. Navadno pa je bil v veži iz drobnih kamničkov so

stavljene pes in pod njim napis, istotako iz mozaika: „Cave canem“ — Vari se psa!

Omenjati nam je tudi še raznih družih mozaičnih napisov po staro-rimskih hišah, n. pr. običnega: „Salve!“ ali „Ave!“

Tudi v naših krajih dobé se semtertje ostanki rimskih mozaikov. Tako na primer je zadnjič, ko so v Ljubljani delali cesto iz Gradišča do nove jahalnice, našel nekdo košček mozaika, ki je bil brez dvojbe rimski. Zlasti mnogo mozaikov pa so izkopali v grobljah staroslavne Ogleja.

A tudi prve kerščanske cerkve okraševali so z mozaiki, kajti vsi papeži od Silvestra naprej bili so podporniki te umetnosti. Tako se nam poroča v starih listinah o prvi kerščanski farni cerkvi, katero je dal napraviti v svoji hiši senator Pudens, kamor so že aposteljni zahajali in katero je posvetil Pij I (142—157) pod imenom „Sancta Pudenciana“, da je dobila že v četrtem stoletju prekrasen mozaik, katerega še dandanes veščaki kot izborna mojstersko delo občudujejo.

A ne samo v Rimu nahajajo se krasni mozaiki, tudi v Raveni, Neapelju, Florencu, Milanu in družih italijanskih mestih jih je obilno, in sicer iz raznih stoletij. Tako na primer obsezajo mozaiki cerkve sv. Marka v Benedkah osemstoletno dobo. Le-to narodno svetišče je zidano v bizantinskem slogu in je na stranéh obkoljeno s pridvorjem, bogatim z mozaiki, večidel iz trinajstega veka. Tudi notranje stene cerkve obložene so z marmorjem in mozaikom, kateri nam predstavlja zanimive slike, z večine iz XI in XII stoletja.

Carigrad, prestolica krasoljubnih vzhodnjerskih ali gerških cesarjev, ni samo rojstni kraj novega stavbinskega sloga, ki je skozi stoletja prevladoval v južni Evropi, namreč bizantinskega, temuč tudi posebno gojišče mozaika. Od ondot prihajali so mozaični umetniki in umotvori v Palestino in druge bizantinske provincije in tudi daleč preko meje v druge države.

Vedno bolj se je širila ta umetnost proti zahodu in severju. A ker je jako težavna in z velikimi stroški sklenjena, podpirati so jo mogli samo posamezni bogati in velikodušni knezi. Tako je dal frankovski kralj Karol Veliki pripeljati iz Italije materiala in poklical je od ondot tudi mozaikovece, da bi mu olepšali z mozaiki cerkev Matere Božje v Cahenu, kateri so osemsto lét krasili kupolo dotične cerkve, do prejšnjega veka. In še le pred malo leti so jih zopet napravili, zlasti po darežljivosti sedaj že umerlega nemškega cesarja Viljema.

Hildesheimski škof Godehart, ki se je v raznih obrazovalnih umetnostih popel do visoke stopinje popolnosti, bil je tudi sam goreč mozaičan. Toda škoda: nobeno njegovih mojsterskih del se ni ohranilo do današnjega časa.

Češki kralj in nemški cesar Karol IV Luksemburški dal je na južni strani stolne cerkve sv. Vida v Pragi napraviti v mozaiku poslednjo sodbo. Ta slika se je sicer še ohranila, vendar jo je požar tako pokvaril, da jo bode treba popraviti, kajti goreče oglje zatemnilo je posamezne svetleče kamničke.

Mozaikisti so šli v Mariawerder in Marienburg, ko so v Pragi dokončali svoje delo. Marienburg in Marienwerder ste bili glavni terdnjavi nemškega

viteškega reda in ondi so umetniki naredili mnogo umotvorov, ki so se ohranili do dandanes.

Najvažnejši namen v cerkvi je podučevanje ljudstva, kateremu se morajo kazati verski uzori (imenitni izgledi), ki naj boljšajo ljudsko življenje in mu kakor zvezde voditeljice svetijo na ternjevi, nevarni poti skozi življenje. Temu namenu lepo vstreza mozaik. Lesketajoče slike, ki se tudi v višini dobro vidijo in vedno ohranijo svojo prvotno barvo, kažejo vsakemu gledavcu pot do popolnosti. Mozaične podobe razjasnujejo in tolmačijo molčé svete cerkvene obrede in vabijo vernike, odtegovati se posvetnemu hrupu in zatopiti se v pobožnost. Z eno besedo, mozaik ima do človeškega serca še mnogo večjo moč, kakor najpopolnejša predstavna igra. Ni je nobene umetniške oblike, ki bi bila tako primerna cerkvenemu namenu, kakor mozaik, v katerem ne najde vervenje in dervenje sveta nikacega odséva. Sveta tišina in strogost počiva na vseh podobah. Zato pa ne morejo najlepša dela 16. veka v cerkvah napraviti onega nadzemeljsko-slovesnega vtisa, kakor mozaiki v Rimu in Raveni. Tako nekako piše profesor dr. Erich Frantz v svoji knjigi: „Geschichte der christlichen Malerei.“ In vsak človek, kedor se sploh kaj umeva na obrazovalno umetnost, mora mu priterditi.

Več med starim in modernim mozaikom so dela papeževega zavoda za mozaik, katerega je ustanovil Klemen XI leta 1640. Ondi so se zveršili mozaiki za glavno in tudi za štiri stranske kupole cerkve sv. Petra v Rimu, kakor tudi osemindvajset oltarskih slik za isto cerkev. Vse to so posnetki prvih mojsterskih del. Ta zavod obstoji še dandanes in prav on povzdignil je to umetnost do neslišane višine.

Italijanski mozaikovec Raphaeli napravil je s petimi pomočniki v osmih letih mozaično podobo za cerkev minoritov na Dunaju. Ta mozaik je posnetek zadnje večerje slavnega slikarja Leonardo da Vinci v Milanu in je menda veljal celi milijon frankov.

Salviatti v Benedkah s svojo družbo angleških lordov ima veliko zaslugo, da je mozaične umotvore, kateri so dandanes radi bolj lahke tehnike cenejši, vpeljal tudi v širje kroge. Radi obnove mozaikov v cerkvi sv. Marka v Benedkah in na kupoli v Ahenu, kakor tudi mnogih vzglednih del za angleški parlament in angleške cerkve, za v Egipt in za razna zasebna poslopja postal je njegov zavod vsesvetno znan. Tudi velika mozaična podoba na stebru, katerega so postavili v Berlinu v spomin zmage nad Francozi, je delo Salviatti-jevo.

V Petrogradu in Parizu nastali so v zadnjih desetletjih zavodi za mozaik, in sicer z večine državni. Delajo pa ondi umetniki iz Rima in Benedk. Tudi v Avstriji imamo tak zavod, a zaseben, in sicer v Inomostu. Lastnik mu je Albert Neuhauser, umetniški in tehnični vodja, pa Luigi Solerti, eden najboljših umetnikov v tej stroki.

Najlepša mozaična dela iz sedanje dobe so pročelje stolne cerkve v Florencu in pa okras grobne kapele Pija IX pri sv. Lorencu v Rimu, za katero so se nabirali darovi po vsem katoliškem svetu, a katera bode še-le čez nekaj lét popolnoma dokončana.

Za monumentalne stavbe ni nobena dekorativna umetnost bolj pripravna kakor mozaik, kajti noben obrazni umotvor se ne ohrani tako lepo in tako

dolgo kakor le-tá. Saj imamo še dandanes nad 2000 lét stare mozaik, ki so še tako krasni, kakor bi bili danes zveršeni.

Se vé, v severnih deželah ni bil mozaik nikdar tako razširjen, kakor na jugu, kajti domačih umetnikov nismo imeli in tudi tvarine je bilo le težko dobiti. Vendar zdi se nam potrebno opomniti čitatelje, kako dobro in mnogoverstno se dá mozaik vporabljati.

Navadno so bile abside in presbiterije cerkvá okrašene z mozaiki; toda tudi kupole in pročelja niso bila brez njih. Zlasti marmornim stavbam in kamenitim spomenikom lepo pristuje mozaik. Kajti na kamen ali na platno slikati podobe za kamenita poslopja je konečno samo slabo nadomestilo za mozaik, če prav so te slike urezna umetniška dela. Zatorej so se stavbarji pri kamenitih stavbah raji posluževali reliefov (vzbuknin) brez vseh barv, ako je manjkalo denarja za mozaik. Znani, na štirih slopih baldakin noseči oltarji, bili so z mozaikom na strehi olupšani; zaviti stebri, prižnice in balustrade (naslonci) imele so isti okras.

Mnogoverstno porabo mozaika kaže nam cerkev sv. Klementa v Rimu in pa starejši deli cerkve sv. Pavla zunaj Rima.

V novejšem času pa se zlasti odlikujejo mozaiki votivne šotovske cerkve na Dunaju, pa cerkve sv. Vaclava v Smihovem, katere so naredili: stavbena nadsvetovavca: baron Schmidt in baron Ferstel, pa arhitekti: profesor pl. Rievel, Avanzo in Lange na Dunaju, in Barvitijs v Pragi. Posebno krasno pa je ozaljšana z mozaiki nova stolna cerkev v Lincu.

Za nagrobne kapele imamo v mavzoleju (grobnem spominku) Galle Placide v Raveni prekrasen uzor; in tudi grobna kapela Pija IX ozaljšana bode z mozaiki.

Zlasti se priporoča mozaik za večje ali manjše v spomenike vložene slike, gerbe, za štirinajstere postaje križevega pota i. t. d., sploh za vse dekorativne zadeve na vlažnih krajih, kjer bi se slike na presno hitro spridile. Tako na primér na pokopališčih.

Zelo primerno pa bi bilo vlažne cerkve, katerih stene so od mokrote (vlage) toliko terpele, da se sploh več ne dádo zboljšati, na notranji strani obložiti s porfirovimi, serpentinovimi ali kakimi drugimi kamenitimi pločami, ki nimajo v sebi nič vapnenca. In te ploče bi se zopet umetno okrasile z mozaikom.

Na verhnem delu bi bilo treba napraviti lep rob, na večjih stenah kako malo podobico, vmes pa zlate pike, in cerkev bi postala v resnici krasna in tudi vlaga bi bila odstranjena.

Kedor hoče kaj natančnejšega o cenah za mozaik zvedeti, oberne naj se do slovečega imena: „Mosaik-Werkstätte für christliche Kunst des Albert Neuhauser in Innsbruck,“ ali pa do njegovega zastopnika: „Carl Gold, Wien VI. Magdalenenstrasse 29,“ ki mu bode rad postregel s cenikom.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. († Župnik Frančišk Karun.)
Petega grudna t. m. je blago dušo izdihnil gospod,

kterega je vsak ljubil in spoštoval, kdor ga je poznal, namreč: Preč. g. Frančišk Ksav. Karun, župnik v Ternovskem predmestju v Ljubljani, kn. šk. duhovni svetnik, lastnik zlatega križca s krono za zasluge, meščan stoljnega ljubljanskega mesta itd. Po daljši bolezni, večkrat prejemši ss. zakramente, je zveršil svoje lepo življenje omenjeni dan zjutraj ob štirih, ko je dan zazvonil. Pogreb je imel velikansk v nedeljo popoldne ob 3eh. Opravilo osmega dne je napovedano v petek ob 8ih, 12. t. m.

O tem posebnem možu, čigar omočnik in tovariš sem bil veliko lét, namerjam v splošno spodbudo pisati nekoliko več; zato naj za ta pot samo omenim, da pogreb v nedeljo popoldan je bil res velikansk, od civilnih načelnikov do naj nižjih stanov se je vse vdeleževalo in splošno je bilo sočutje. Premilostni gospod knez in škof so ga v cerkev peljali in mertvaške molitve opravili, milgsp. stoljni prošt Leonard Klofutar pa silo dolgi spreved vodili k sv. Krištofu. Po mnogih predmestnih hišah so vihrale črne zastave in močno ginjeni so bili duhovnjani, ko so nepozabljivega duhovnega očeta nesli po predmestju.

Bog daj tako blagemu gospodu duhovnemu pastirju večni mir!

Iz Ljubljane Družba sv. Vincencija Pavljanskega je obhajala svoj društveni praznik 8. t. m. s službo Božjo zjutraj v Marijanišči, zvečer pa je imela navadni občni shod v prostorih katoliške družbe.

Po opravljeni molitvi in končanem pobožnem branji predsednik dr. prošt Jarc navzoče priserčno pozdravi, ter omenja, da današnji praznik je imeniten in silno pomenljiv za slehernega katoličana, a imeniten pa še posebno za Vincencijeve brate, kajti že pri vstanovitvi leté družbe leta 1833 se je bila postavila pod varstvo brezmadežne spočete Marije Device in sv. Vincencija Pavljanskega in slovesno so obhajali te praznike ter se vdeleževali popolnih sv. odpustkov, ki so jih jim in vsem poznejšim udom tega društva sveti Oče milostno podarili.

Ker pa, da se odpustkov tudi mi vdeležimo, je razun drugih pogoj potrebno, da se sobratje snidejo k občnemu shodu, smo se tukaj nočoj zbrali.

Od zadnjega občnega zbora 19. julija t. l. nastale so v naši družbi te-le premembe.

Nemila smert pobrala nam je dva verla brata, katera sta bila od prvega začetka delavna uda in se smeta šteti k vstanovnikom društvenim. Dne 11. novembra umerl je namreč naš dragi sobrat Tomaž Pirnat, in včeraj (7. t. m.) smo tužni spremili velečast. župnika Franca Karuna na mirodvor. Oba sta neumorno delala in se trudila za prospéh Vincencijeve družbe, bila sta posebna ljubitelja ubogih, in podpornika sirot in dobrotnika Marjanišnega našega zavoda. Bodi jima blagi spomin!

Koncem avgusta zapustil nas je v. č. gospod Andrej Karlin, preselivši se začasno v Rim. — Na njegovo mesto stopil je kot delavni ud čast. gospod Rok Merčun, in potem čč. gg. Ignacij Zupanec in Jakob Šušnik. Perva konferenca pridobila je tudi med tem enega delavnega uda, č. g. Val. Eržena.

Prememb gledé podpiranih revežev ne bom našteval. Znane so vam vsim. Zgubili smo nekatere, bodi si vsled smerti, ali kakorkoli si bodi drugač, prevzeti moramo berž mnogo drugih, kajti število ubogih na-

rašča silno, zlasti zimski čas. Žali, da doneski do-
brotnikov ne rastejo enakomerno. celo zadnji čas še
jako pešajo. Treba bi bilo dakle misliti, na kak
način dalo bi se pridobiti novih dobrotnikov.

Hud udarec zadel je letos naše Marijanišče.
Gospod Bog nam je poslal težko poskušnjo. Začetkom
mesca avgusta se je pokazala pri nekterih dečkih očesna
bolezen, katero so zdravniki proglasili za „trahom“,
egipčansko očesno bolezen. Zavodu so naklonili strog
kontumac, da noben gojenec ni smel se izpustiti iz
zavoda in nobeden ne vanj sprejeti, celo tisti, ki so
se bili podali na počitnice, niso več smeli nazaj.
Vse stene so morale biti prebeljene, tla z oljnatimi
barvami prevlečene in posteljna in vsa druga obleka
„desinficirana.“ Dne 26. novembra so nam še le
ustavili zopet kontumacijo in dovolili, da smemo
spet v zavod sprejemati dečkov, toda po tej pogoji,
da oddamo 5 bolnih dečkov v novo ustanovljeni
„oftalmologični“ oddelek tukajšne bolnišnice, ostalih
menj bolnih devet dečkov pa strogo ločimo od
zdravih, ter jih v sobi gospodarskega našega poslopja
vstanovimo. Tako je vsaj deloma ponehala dosedanja
težka beda in 10. t. m. odtvori se zopet šola in
prične redno poučevanje. —

Gospod Pihler omenja nekoliko o zjutranji službi
Božji v Marijanišči, gospod Šmrekar pa izreka Št.
Jakobski konferenci zahvalo za obilno denarno biro,
ki jo je za misijonsko hišo v Kočevji mu podelila.

Na to se je — kakor navadno — z molitvijo
končala seja. Jarc.

Z Notranjskega. (Naši liberalci.) Nedavno je
Cerkvi sovražni dnevnik zopet prinesel par taci
čankov, katerim se na obrazu bere, iz kakošne
tovarne so prišli. O, ti neslovenski Slovenci! Prav
žalosten sem bil, ko sem slučajno naletel na tiste
verstice, v katerih kar treska samih zabavljic čez
te zabite „Slovenčeve“ nevedneže. Govori se od
zadnjih deželnozborskih dogodkov.

Ali, g. vrednik, žalosten nisem bil toliko radi
tega, da imajo ti „olikani“ gospodje vedno pripravljen
kol za duhovna, bodisi že vaški kaplan ali kdo
višjih cerkvenih predstojnikov, temveč zato, ker se
povsod razodeva črni brezverski duh, strupeno so-
vraštvo do Rima in do Jezusove sv. Cerkve. Slo-
venci smo v resnici v nevarnosti. Sicer ne pride
vsak glas v nebesa, ali kuga je kuga in plevel rad
in hitro raste. Strupeni nauki v lepih skledah so to,
in strup leze . . . leze v človeka, dokler ni kak na-
ročnik tacega lista popolnoma zastrupljen.

Tu n. pr. terdi eden, da ne prodá svoje narod-
nosti niti za svoje katoličanstvo . . . ! To se pravi z
drugimi besedami: meni ni toliko, ali ostanem
katoličan ali ne — da ostanem le Slovenec, pa je
dobro. O ti „sveta narodnost!“ Koliko torej naši
narodnjaki marajo za dušo, marajo za vero — za
katero pa vendar pravijo, da se hočejo bojevati —
marajo za nebesa, ali se menijo za pekel? Kaj po-
maga človeku, je Gospod govoril, če ves svet pri-
dobi, svojo dušo pa pogubi? Boritelji slovenski pa
so vse drugačnih misli: raje sem Slovenec v peklu,
kakor neslovenec v nebesih. To so preroki slovenske
sreče. Morda tisti, ki je to pisal, še mislil ni, kaj
je pisal — ali pisal le je. Brezverska beseda kipí iz
strastnega serca! Gorjé nam, dosihmal še vernim
Slovincem, ako se bodo taki nauki med nami raz-

širjali. Kmetu sicer tako kmalu izbili duše ne bote,
ali nazadnje se tudi dobro zabit žebelj omaja, če se
le vleče in tolče. Pa tisti, ki gosposko suktnjo no-
sijo, so tudi ljudje in imajo tudi dušo. Takih bode
največ to bralo, in to verjelo. Ta prostomišljaški časnik
naklada na voz, in dobro veste, kam jih bo peljal.
Mladim, katerim je beseda „sveta“ v nesvetem listu,
lahko postane tudi narodnost „sveta!“ Res, Slovenci
smo v nevarnosti!

Verhu tega — za ocvirek svoje modrosti — pa
si upa tisti pisec terditi, da ne peša vera med Slo-
venci, ali vsaj: da noče verjeti tega. To njemu radi
verjamo, ker vidi se mu, da ima katekizem v mezincu.
Ko bi gosposde v Ljubljani šli katerikrat kerščanski
nauk poslušat, utegnili bi kako bolj modro zapisati.

Nekdo Vaših gosp. dopisnikov z Dolenjskega je
pred nedavnim časom terdil, da preveč zabavljamo
čez liberalce, pa premalo molimo za-nje. Jaz sem
tudi njegovih misli. Pozabavljal pa sem tu nekoliko
samo za to, da tembolj spoznamo, da je nam res
molitve potreba. Molimo za Slovence, da bi njim
Bog ohranil čisto vero. Prav posebno pa se spo-
minjajmo naših nesrečnih kolovodij, ali kaj so že,
ki so s svojo vero na kant prišli. Tema nastaja,
grozna tema. Fiat lux! Sedaj v adventu mislimo na
našega Odrešenika, ki je prižgal nam luč sv. vere,
— naj njegova milost razsvitljuje naše „omikance“,
da bi ostali zvesti sinovi matere katoliške Cerkve.

J. M.

Iz Blok. 29. nov. (Zahvala, in še kaj.)
Prejel sem zbirke „Zgod. Danice“ 74 gld., po
milgosp. proštu dr. Ant. Jarcu pa 2 vreči obleke
in 40 gld. denara za pogorelce v Radleku. Bog bo-
gato poverni milim dobrotnikom na duši in na
telesu vse njih prav blage darove! Bog poverni tudi
trud, ki ga imate z nabiranjem in pošiljanjem! —
Bog blagoslovi dobrotnike!

„Danica“ ponuja usmiljene brate — pa v
Loko! Tam imajo že to in to, jih ni tako treba.
Naj pridejo raji k nam; dám jim posestvo, — stane
okoli 6000 gld. Hotel sem imeti „usmiljene sestre,“
— pa naj bodo „usmiljeni bratje.“

Janez Kaplenek, župnik.

Černomelj. 6. grudna. (Poterdilo in prašanje.)
Naznanjam, da sem poslanih 28 gld. resnično in hva-
ležno prejel za pogorelce. Samo to vas prosim, na-
znanite mi, katerim pogorelcem je ta denar name-
njen, ker v naši fari ni bilo ravno nobenega poseb-
nega požara; drugej po Belikranji bilo je pa več
požarov.

Kakor hitro vaše naznanilo prejmem, bodem
skerb imel, da se ta denar nemudoma dotičnim
ubogim pogorelcem pošteno razdeli.

Viljem Vesel, norm. župnik.

Pristavek. Dobivali smo darove s pristavkom:
„Za pogorelce pri Černomlju“; nekaj smo pa pridjali
iz kacic splošnih miloščinj. Prosimo toraj dobrotni-
ke, ki so kaj dali v ta namen, naj bi povedali,
ktere pogorelce so mislili? Opomniti moramo, da te
zbirke so že nekoliko stareje od najnovejših po-
gorišč. Kolikor ne bo posebnih odkazov in naznanil,
mislimo, da č. g. župnik prav stori, ako jih razdelí
Černomlju bližnjim pogorelcem — brez ozira na to,
v kateri fari se nahajajo. Vredništvo.

Ambrus dne 3. 12. 1890. V nesreči, ki nas je zadela 22. septembra t. l., so lahko Brezodolci, kakor vsi farmani, spoznali silovito moč djanske krščanske ljubezni. Ona res po besedah sv. Pavla „vse premore“. Lahko rečem, da se še pri nobenem pogorišču na Kranjskem ni pokazala ta božja hči — krščanska ljubezen — v takem sijaju, kakor tu.

Komaj da se je nesreča razodela po okolici, že so plemeniti gospodje duhovni iz lastnega nagiba priredili darovanja za ubode pogorelce. Zlasti v. č. g. župnik Žužemberske fare je našim pogorelcem toliko dobrega storil, da se mu nisem v stanu zadosti zahvaliti. Isto tako tudi drugi gg. v sosedstvu. Kaj naj rečem o verlih Ribničanih in preblagem gosp. dekanu? Resnično, kerščanska ljubezen je pri našem pogorišču obhajala svoj triumf. Ne morem si pa kaj, da ne bi serčno zahvalil enega gospoda, ki si je pridobil za siromake velikih zaslug. Menim našega priljubljenega gosp. okrajnega glavarja, preblagorodnega g. viteza Schwarza. Po njegovem odločnem prizadevanju je votiral deželni odbor za pogorelce ogromno svoto 2000 gld. a. v. V Novem mestu je isti blagi gospod priredil veselico, ki je donesla 51 gld. čistega dohodka za naše siromake. Prizadjal se je, da je kakor moč hitro razdelil nabrani denar v soglasji z župnikom in srenjskimi možmi. Serčna hvala mu za to! Takemu gospodu vsa čast! Gospod Bog nas je hudo, hudo udaril, pa hitro tudi naše rane zacelil. Predno bo leto minulo, bo vstala vas prenovljena kakor ptič Fenič iz pepela. Zato gre, kaj pa da, pred vsem čast in hvala Bogu, ki ima v oblasti človeška srca, potem pa vsem p. n. dobrotnikom.

Žal, da je v tej tolažbi tudi malce pelina, katerega je primešala zavarovalnica „Franco Hongroise“. Pri tej banki je bilo zavarovanih 9 posestnikov, kateri so redno plačevali primerno visoke premije. Zdaj jim pa imenovana banka odterguje velike svote — do 130 gld. av. v. brez povoda, kajti vse zgorljivo je zgorelo, in ostalo ni nič cenitve vrednega. Dvakrat je bil že zastopnik banke tu, da bi ljudi izplačal, a pogorelci pravijo: „Dajte nam vse, kar nam gre, manj ne vzamemo.“ Ker tega ni storil, moral se je verniti, ne da bi ljudi izplačal.

Tudi to zadevo bo dognal blag. gospod okrajni glavar. Pisal je generalnemu zastopu, naj izplača pogorelcem vse, ker nema povoda kaj utergovati. Vodstvo banke se sklicuje na to, da so bili zavarovani posestniki za prevelike svote, da se tudi ta uvet (ugovor) spodbije, poslal bo c. kr. okrajni glavar vladnega inženerja, da vsa poslopja premeri — in svoj votum izreče. Bog daj srečni izid za pogorelce.

Slovenskemu ljudstvu naj bi vsaj ta slučaj odperl oči, da bi spoznalo svoje prijatelje. Brezovdolsko pogorišče je to jasno pokazalo. Vsak pravi rodoljub stori le svojo dolžnost, ako priporoča kerščanske banke kakor je „Unio Catholica“. Pri tej banki je bil zavarovan Martin Hrovat; temu je „Unio Catholica“ splačala vse do krajcarja in mu je iz milosti še poverhu dala 50 gld. a. v. za po pomoti nezavarovani kozolec. Ta banka tedaj je v resnici vredna zaupanja.

H koncu si dovoljujem še nekaj dodatka. Ni davno tega, kar sem bral sledeče besede: Naše razmere so najžalostnejše; vže vidimo, da se celi stanovi odtegujejo narodnim podjetjem, in skušamo, da najvzorneje rodoljubje ni več varno pred obrekoivanjem ...

Ničevost teh besedi drastično razsvetljujejo letošnja pogorišča po Kranjskem. Ker stan duhovski, katerega član je tudi pisec teh verstic, te besede menda izzivljajo, naj konstatujem, da vsi milodari, kar jih je prišlo za pogorelce, z malimi častnimi izjemami, so mi došli od stanu, ki se po onih besedah odteguje narodnim podjetjem. To isto morda tudi drugi tovariši nesreče spričajjo. Uprav te podpore bodo rešile cele vasi gospodarske propasti, bodo zopet priljubile ljudem domača tla, da ne bodo trumoma derli v Ameriko iskat si nove domovine in pravega sočutnega rodoljubja.

Človek je navajen dandanes mnogih šavrastih terditev od neke strani — ali to je uprav vertoglavo — odrekati celemu stanu rodoljubje — čegar rodoljubna delavnost je zgodovinsko znana.

Naj končam s serčno zahvalo vsem p. n. blagim dobrotnikom Brezovdolskih pogorelcev.

Deus retribuet.

Ambrus, 3. decembra 1890.

Josip Lavrič, župnik.

Iz Gorenjskega (Vvod novega župnika.) Na Breznici je bil v nedeljo po sv. Martinu (16. nov.) ondotni novi župnik, čast. gosp. Tomaž Potočnik, vmeščen med tako lepimi in ginljivimi slovesnostmi, da je gotovo primerno, če „Danica“ o tem tudi kaj malega kot zgodovinsko zadevo zapiše v svoje liste. Pravi kneževski sprejem so pripravili Brezničani svojemu novemu čast. gosp. župniku že o prihodu v faro v četrtek, 13. novembra. Tik železnične čakalnice v Žirovnici razpet je bil čez cesto sprelep slavolok. Ondi pričakala je novega g. župnika obilna množica faranov z zastopniki občine in cerkve na čelu, pozdravila ga je serčno, potem zasedli so pripravljene vozove, in peljali se med veselim zvoženjem in gromečim streljanjem proti Breznici. Blizu farne cerkve, pred farovžem in nad glavnim cerkvenim vhodom bili so postavljeni zopet slavoloki s primernimi napisanimi pozdravi; mlajev in raznoverstnih zastav je kar mergolelo, posebno obilno okinčan je bil z zastavami zali cerkveni zvonik, tako, da so ptujci, ki so se vozili memo po železnici ali veliki cesti, lahko spoznali, da se na Breznici mora veršiti kaj posebnega. Da je tudi šolska mladina, ki je novega gosp. župnika pričakala pri slavoloku ob pokopališču, pri sprejemu častno sodelovala, dokaz je in ostane z zlatimi čerkami natisnjeno vošilo na trakovih sprelepega šopka, ki jim je bil poklonjen o tej priliki od nje v spomin.

V nedeljo, 16. nov., se je vse to nekako ponavljalo. Ob 9ih je slovesno in močno doneči veliki zvon, združen z gromečimi možnarji, jel glasno vabiti prebivalce vse bližnje in daljne okolice k cerkveni slovesnosti. Ljudstvo vabila ni preslišalo. Kraj in okolica že sama na sebi je sprelepa; vreme bilo je rajsko, obnebje čisto-jasno kot ribje oko; — ni čudo, da je prebivalstvo vrelo od vseh strani kar trumoma skupaj. Ob 10ih je bil novi g. župnik v slovesnem sprevodu med veličastnim priterkovanjem in gromovitim streljanjem od belo oblečenih šolaric kot družic, od občinskega zastopa, cerkvenih ključarjev, ter 10 čč. gospodov duhovnov spremljan v krasno razsvitljeno in ozališano cerkev. Zarad zgodovinskega spomina navedemo duhovsko spremstvo po imenih. Bili so: Prečastni gosp. konz. svétnik, vodja v Alojzijevišču

in c. kr. profesor v Ljubljani, Zupan Tomaž; čč. gg.: Dolžan Janez, župnik Ihanski, in Fertin Ignacij, kaplan Mošenski (kot Brezniški rojaki); dalje čč. gg. župniki iz okolice: Ceno baron Cierheimb iz Koroške Bele, Keržič Janez z Jesenic, Košmelj Janez iz Begunj, Jereb Frančišk iz Zaspega; — Alijančič Valentin, farni oskerbnik na Dobravi, Ažman Šimon, kaplan Gorjanski, pa Kačar Janez, dozdej domači in prih. kaplan Radoljški.

Po prihodu slavnostnega spreveda v cerkev in po slovesnem klicu Sv. Duha stopi na prižnico ravno omenjeni gosp. domačin, Zupan Tomaž, ki je v zbranem prav zanimivem govoru, kolikor je bilo moč ob kratkem, naslikal in v spomin poklical zgodovino sedanje Brezniške fare, ki je nastala iz nekdanje Rodenske. Na prostoru, kjer se je postavila čisto nova cerkev, farovž in šola, bila je poprej puštinja. Zadnji Rodenski in pozneje prvi Brezniški župnik bil je slavni v. č. gosp. Kristan Franc. Le njihovemu neumornemu trudu se je bilo zahvaliti, da stoji zdaj farna cerkev (ki je bila posvečena sv. Avguštinu dan 1821 po tadanjem slavno znanem ljubljanskem knezo-škofu, milg. Avguštin Gruber-ju), nekako ravno v sredi Brezniške duhovnije. Župniku Kristanu sledili so kot župniki čč. gg.: Šoklič Gašper, Pintar Lovro, Kramar Janez, Majer Vinc. in sedanji g. Potočnik Tomaž. O vsakem je vedel povedati ob kratkem mnogo častnega, spodbudnega, hvalevrednega. Izmed kaplanov je imenoval le dva, namreč preč. g. Franc Anžlovar-ja, po čigar prizadevanji se je bil napravil sedanji veliki zvon, in preč. g. Jan. Vovka, ki je navadno veliko in vspešno delal za izgledno, pravno in krepostno vedenje Brezniške mladine. (Prvi je umerl pred nekaterimi leti kot kanonik v Novem mestu; poslednji živi in deluje še zdaj ravno tam in v enakem dostojanstvu.)* —

V daljnem teku govoril je gosp. profesor tudi o Brezničanih v njih zadnjih 30–40 letih.**) K sklepu pa se je obrnil z vneto prošnjo do novega čast. g. župnika, da kakor so o pričetku poklicali sv. Duha, naj Ga tudi zdaj pri sv. maši prosijo, naj bi vse navzoče napolnil s Svojimi svetimi darovi. —

Govoru sledila je slovesna sv. maša, ki je bila skončana z zahvalnico „Te Deum.“ V slovesnem sprevedu bil je novi čast. g. župnik spremljen zopet iz cerkve v farovž. Da je zdaj svoje častitelje prijazno pogostil, ni treba posebej omenjati. Vez resničnega prijateljstva in nekaljene dobre volje objemala

je vse goste; ni bilo tudi brez primernih napitnic in serčnih vošil, o katerih Bog daj, da bi se vse vresničile in spolnile!

Popoldan ob 3eh bile so slovesne večernice. Ljudstva zbralo se je tudi zdaj prav obilno skupaj, in bralo se je lahko vsem z obraza, kako veseli so, da so dobili zopet stalnega dušnega pastirja. Da ima pa novi čast. gosp. župnik res mnogo dobrih prijateljev in znancev, pokazalo se je še popoldan. Prišli so ga namreč še pozdravit iz Ljubljane preč. gg.: O. Jožef Bizavičar, gvardijan frančiškanski, Koblar Anton, kurat v dež. posil. delavnici, Novak Janez, župnik Radoljški, ter blagorodni gosp. Šubic J., ravnatelj ljubljanske obertne šole, kot bivši sošolec g. župnikov. Le prezgodaj udarila je ura ločitve. Proti večeru razšli so se zopet gosti v zavesti, da preživeli so dan, kakoršni so le redki v človeškem življenju, ter navdani serčnih želj, naj bi Brezničane in njihovega novega čast. gosp. župnika edinila vedno vez serčne vzajemnosti, ter osrečeval jih vse dušni in telesni, zdaj časni, enkrat pa večni blagor! — L—k.

Št. Klavdi v Minnesotti. (Č. g. Homarjeva nova maša) Dopisnik ameriškega „Wandererja“, ki izhaja v Št. Pavlu v Minnesotti, naznanja: „Vesel dan je bil za nas ameriške Slovence tu v „Indijan Buch-u“, ko je naš rojak P. Roman Homar O. S. B. pël prvo sveto mašo. Presbiter-asistent (arhidijakon) je bil J. Buh, generalvikar duluthske škofije; dijakon: J. Trobec, župnik pri sv. Neži v Št. Pavlu; subdijakon: P. Simon Lampe, misijonar med Indijanci v Red Laku; obrednik: P. Ciril Zupan O. S. B., župnik pri sv. Štefanu tukaj. Pričujoči so bili tudi preč. gg.: J. M. Solnce, župnik v West St. Pavlu, E. Nagel, župnik v North-Prairie-u; J. Slatinski, župnik v Browerville, J. Wojciek, župnik poljske fare v Brockway-u, kateri je prišel z 20 ministranti; P. Alojzij Hermanutz, O. S. B., indijanski misijonar v White-Earth-u (na Beli zemlji, kjer je bil prej č. g. Ign. Tomazin); br. Mavrus, O. S. B. iz samostana sv. Janeza, ter sledeči gg. bogoslovci: F. Jager, M. Bilban, A. Vilman, J. Seliškar iz semenišča sv. Tomaža. Slavnostno pridigo je imel preč. p. Alojzij O. S. B. v slovenskem jeziku, in tudi popoldne je pridigoval preč. J. M. Solnce slovensko. Vsa fara je bila vesela, da se je tankaj sošlo toliko minesotsko-slovenskih duhovnov. Nam Slovencem ostal bode 27. avgust vedno v naj boljšem spominu.“

Razgled po svetu.

*) Naj bo dostavljeno tu le še to-le: Odkar obstoji fara na Breznici, delovali so ondî, (kakor smo posneli iz starih šematizmov) kot duh. pomočniki naslednji gg.: Mencingar Anton; Kos Aleš; Rozman Mihael; Ravnikar Matevž; Kuhar Primož; Rorman Jakob; Anžlovar Frančišk; Sever Valentin; Gogala Jožef; Mikš Matija; Vovk Janez; Dolinar Janez; Razboršek Jožef (sedanji preč. g. dekan Grajski); Zarnik Matija; Kristofič Lovro; Bejar Jožef; Tavčar Janez; Gregori Frančišk (dvakrat); Janežič Janez in Kačar Janez. Berž ko ne, je to tudi versta Brezniških gg. šolskih katehetov. Ker se dobra misel včasih kar memogredé rodi, menimo, da bi enaki domači zgodovinski podatki, kakor jih je učeni gosp. profesor navedel v svojem govoru, pač bolje služili za uk zgodovine v naših ljudskih šolah, kakor razne povedke iz starodavnih poganskih časov, o katerih včasih celo učenjaki sami niso edini, ali so resnične, ali izmišljene. Pis.

**) Častno se smé reči, da je le malokatera duhovnija po vsem obširnem Slovenskem dala in posvetila službi oltarja, t. j. duhovskemu stanu, toliko verlih sinov, kot ravno ona. Njihova imena in delovanja dado pač zgodovini Brezniške šole obilico častnega gradiva. Pis.

Družba zoper prekucuhe. Prehude zmote in rogovilstva se dan danes povsod razodevajo, skrivajo se pa pod razna imena. Radi se imenujejo liberalce, inteligenco, svobodoljube itd. Sicer so znani pod imeni prostomišljakov, socialdemokratov, tudi rudečkarjev itd. Njih namen gre na to, da bi razdjali države, prekucnili občinski red, zaterli vero, pograbili premoženje. Se vé, da tega naravnost ne povedó in mnogi, ki z njimi deržé, tudi ne vedó, kaj delajo. Ti hudodelniki vedó, da je katoliška vera med vsem najbolj nasprotna temu tolovajskemu početju, zato so na nekem shodu v mestu Halle na

Nemškem kar naravnost sklenili vojsko zoper katoličanstvo. Ako tedaj naletite na ljudi, ki šuntajo, kričé zoper vero, zoper duhovne, zoper papeža: — tedaj véste, kakošne dihurje imate pred seboj!

Pri tacih nevarnostih skritih in očitnih sovražnikov so modri katoliški možje na Nemškem sklenili, po vsem Nemškem razširiti družbo, ktere namen bode: zatirati take zmote in rogovilstva med ljudstvom, braniti pa mir in red med družbinstvom. Na čelu te družbe so naj slavniši možje, kakor je n. pr. po vsi Evropi sloveči dr. Windthorst z drugimi poštenjaki, kterih je podpisanih na oklicu kakih dva jset. Neki shod v Ulmu je pokazal, kako silno vneti so katoliški možje na Nemškem za katoliško Cerkev in toraj tudi za imenovano družbo. Sovražni, zoperkatoliški duh, ki se šopiri tudi po naših deželah, pač kaže, kako potrebna bi bila taka vesoljna družba tudi drugod, in ne le po Nemškem.

Kongres katoliških zamurcev severo-amerikanskih veršil se je v Cincinatu. Navzoč je bil tudi ondotni nadškof. Stavili so sledeče resolucije: Vsem katolikom, brez razločka barve ali plemena, naj bode s pripomočjo cerkve podeljena pravica do dobre verske vzgoje. (Ali ni to ravno tisto, kakor „verska šola“?) Mestna gosposka naj se ozira na državljanske in moralične pravice vsacega državljana brez razločka plemena. Druge želje so se zopet ozirale na odpravo sužnjištva v Afriki. Kongres je izrekel sinovsko priverženost do katoliške Cerkve in se je javno zahvalil nadškofu Irlandu, katerega je nazval „pervoboritelja v prid zamurcev.“ Prihodnji shod bode mesca januarija 1891 v Filadelfiji.

Framasonstvo v Braziliji. „Wahrheitsfreund“ piše: Sedaj imajo framasoni v Braziliji tako priliko, zverševati svoje naklepe, kakor še nikdar poprej ne. Tega se tudi že poslužujejo. Duhovnom so odvezli volilno pravico. Civilna poroka je po postavi dopuščena in se mora pred cerkveno opraviti. Katoliška pokopališča so vsakemu prosta, naj bode kakoršnekoli vere (tedaj oskrunovana). Deržavna šola je brezverska; jezuitje so pregnani in prepovedano je vstanoviti kakoršen koli samostanski ali cerkveni red. To je še-le začetek; kaj pa bode še sledilo, je že razvidno iz tega, kar se godí.

Rusko. Vilenski škof Hryniewiecki, ki je bil s svojega mesta od ruske vlade odstavljen in več lét v Jaroslavu pripert (interniran), dobil je pred štirimi mesci dovoljenje, da se smé podati iz deržave. Prepovedano mu je, še kedaj verniti se. Peljati se je moral čez Moskvo, Tulo, Orel, Kursk, Kiev, Woloczysko. Po poti ga je spremljala množica žandarjev in ogleduhov, ki so prav surovo ž njim ravnali. V Krakovem pa so ga katoličani jako slovesno sprejeli. Med svojimi rojaki bode menda verli spoznavalec našel mir in svobodo, katere je bil oplenjen toliko časa.

Francosko. Kardinal Lavigerie se je nedavno v neki napitnici do vojaških častnikov v Algiru izrekel nekako prijazno do republike, kar pa je med francoskim duhovstvom le malo sočutja našlo. Pri pariškem nadškofu je bilo pred malo dnevi zbranih 87 prelatov in med njimi jih je bilo samo enajst zadovoljnih z Lavigerievo politiko.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec december (gruden).

a) Glavni nameni:

Cerkev na Japonskem.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

(Konec.)

Misijon na Japonskem je že zdavnaj sprejet v družbo molitvenega apostoljstva, ter slovesno presv. Sercu Jezusovemu posvečen in daje od dneva do dneva večje upanje. Ravno sedaj se nam naznanja, da se bo v kratkem v japonskem cesarstvu vstanovila redna hierarhija (duhovska vlada) in ravnokar so dosedanji apostolski vikarji — ki bodo kmalu odlikovani z imenom škofov — imeli svoj prvi zbor (sinodo). Člen 28. nove japonske vstave, ki jo je mikado (vladar) to leto izdal, naznanja slovesno splošno versko prostost.

Tako naj torej ta mesec udje molitvenega apostoljstva presv. Serce Jezusovo še bolj zaupljivo prosijo po priprošnji sv. Frančiška Ksaverija za cerkev v Japanu in terdno naj upajo na novo bogato žetev duš v teh daljnih deželah, katere so s kervjo toliko toliko mučenikov pokropljene. Marsikateri so že semenišču v Nangasaku poslali bogato podporo, in to je dobro in potrebno. Še bolje in potrebnejše pa je Gospoda prositi, da bi poslal delavcev v svoj vinograd in da bi navdušil serca blagih mladenčev, ki bi vse svoje moči in zmožnosti posvetili delovanju v tem, tako dolgo neobdelanem delu njegovega velikega vinograda. Da bi pač aposteljnov Kristusovih ne osramotila prednost otrok tega sveta, ki že skozi 30 let zopet odperto kraljestvo za svoje koristi uporabljajo.

b) Posebni nameni:

16. S. Adelajda. „Duhovni in obhajanci“. Zvesto spolnovanje meščanskih dolžnosti. Posvetnjaške družine.

17. S. Sturmij. Škofje njihovi podložni. Duhovska posvečenja. Usmiljene sestre od sv. Križa.

18. S. Vunibald. Cerkev v severni Ameriki. Zatiranje žganjarske kuge. Igrí in pijančevanju udani mladenči.

19. † S. Timotej in S. Mavra. Previdnost in serčnost za duhovne pastirje v boju proti velikim napakam. Dobre učiteljske moči za več jako važnih šol.

20. † S. Teofil. Sprava za pohujšanje velikih mest. Šolsko vprašanje in posej več šolskih zadev.

21. IV. adventna nedelja. S. Tomaž, apost. Spoštovanje do opominjevanj namestnika Kristusovega. Vstanovitev več društev.

22. S. Demetrij. Večja vdeležba moških pri cerkvenih pobožnostih. Po krivem preganjanju. Odstranjenje slabih časopisov in knjig.

23. S. Viktorija. Premaganje hrepenenja po veselicah. Družinski očetje, ki so svoje dolžnosti pozabili, in malopridni otroci. Znanstveno podvzetje.

24. Sveti večer. Predniki samostanov in njihovi podložniki. Spreobrnjenje vplivnih oseb. Mnogo takih, ki so brez stanovanja in službe.

(Konec nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata. naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Prošnja za dobrega duhovnega pastirja.

Listek za raznoterosti.

„Financministrova družina.“ Pri tolikih šolah, ki se v beli Ljubljani vedno množijo, se menda ne bo kdo čudil, ako tudi financministrova družina raste. V preteklem mesecu listopadu jih je imel na glavi — ali da bolje rečemo — v „ljudski kuhinji“ 127, za ktere je bilo treba šteti 193 gld. in 29 soldov. In če prištejemo še družih čedno številce, seže novembra „štibra“ precej visoko nad 200 „ranjškov“, kakor pravi Hervat. Mladenči so cvet iz cele dežele (iz njih bodo duhovni in drugi gospodje); toraj je lepo, spodobno in vse hvale vredno, da ima „financminister“ po vsi lepi deželi tako verlih in velikodušnih davkoplačevalcev, ktere pa tudi tako ljubi in spoštuje, da jim nikoli ne pošlje „sekacijona“, — rajši bi sam nosil preglojeno suktnjo, kakor da bi storil tako nepriljudnost. No, pa sej za celo deželo ni ne kamela in ne konj, za nekoliko dušic poskerbeti, da ktera lakote ne ugasne. In če vsaki teh dijakov vsak dan odmoli tisti „očenašek za dobrotnike,“ gotovo dan na dan gosti studenci blagoslova lijejo na dobrotnike iz vsemogočne roke Njega, ki je „prijatelj malih.“ In taki „mali“ — če tudi že malo večji — so dijaki vsi, kteri „zeléncu“ niso začeli tlake delati, česar jih Bog obvari!

Božične pesmi. Zložila P. Angelik Hribar in P. Hugolin Sattner. Založil frančiškanski samostan Ljubljanski, tiskal R. Milic. Cena 50 kr., po pošti 5 kr. več. — V prijaznem zvezčiču je 13 lepih in spodobnih božičnih pesem, kterim na koncu je tudi blazega Jan. Volčiča naj zadnja pesem. Sicer pa imeni znanih in slovečih vglasevalcev, P. P. Angelika in Hugolina, lično delce najbolje priporočate. Naj tedaj Slovenci prav pridno sežejo po tem novem delcu.

Iz Škofje Loke. Čast. gosp. mestni župnik J. Tomažič, zaradi praznika zadržan iti na pogreb gosp. Ternovskega župnika Fr. Karuna, svojega prijatelja, je zato 10. t. m. opravil zanj slovesno černo mašo z biljami. Tako tudi čast. g. župnik Karol Lapajne (ki do prihoda nov. čast. gosp. župnika*) opravlja v Retečah), bivši kaplan pokojnega župnika Karuna, je opravil zanj černo mašo in „Libero.“

Ambrus. Serčna zahvala dobrotnikom za zopet poslani lepi dar (117 gld. 50 kr.) našim pogorelcem. Bog plati! Jos. Lavrič, župnik.

* Č. g. Al. Kumer se bode menda preselil v Reteče še le ob novem letu.

Č. g. Fr. Ksav. Bajec, ki je nedavno v cerkvi sv. Neže imel novo mašo, je zaradi nadaljnih bogoslovskih naukov odrinil na katoliško univerzo v Vašington. Tako naznanja „Wander.“ v Št. Pavlu 2. okt.

Iz rimskega Martirologija.

(13. mal. serpana.)

V Sevili (Hispalis) sv. Hermenegild, sin visigotovskega kralja Leovigilda. Ta kralj je bil vdan arijanskemu krivoverstvu, ker je bil pa njegov sin Hermenegild zvest in stanoviten katoličan, ga je dal neusmiljeni krivoverski oče v ječo zapreti. Na veliko noč so prigovarjali Hermenegildu in ga silili, da naj bi iz roke arijanskega škofa prejel obhajilo; ker se pa v to ni vdal, je bil na povelje odpadnega očeta ob glavo djan, in tako je časnó krono z nebeško zaménil.

V Pergamu v Aziji ss. mučenci: Karpo, škof v Tijatiru, dijakon Papilij in Agatonika, preblaga sestra njegova, Agatodor, njihov služabnik, in še mnogi drugi, ki so bili raznotero terpinčeni zaradi stanovitosti v sveti veri in poslednjič s krono marterstva ozališani. To se je zgodilo o preganjanji Marka Antonina in Lucija Avrelija Komoda.

O tem preganjanji je v Rimu smert preterpel čudovito sveti mož Justin, modrijan. Dokončal je bil druge bukve v brambo naše svete vere in jih izročil omenjenima cesarjema, potem je še ustmeno vero nepremagljivo zagovarjal.

Po lisičnosti nekega Krescencija, čegar ostudno življenje je Justin grajal, je bil le-tá zatožen, da je kristjan, in prejel je palmo mučenstva za svojo zvestobo v veri.

Ravno ta dan so preterpeli smert mučenstva: ss. Maksim, Kvinktilijan in Dada, o preganjanji cesarja Dioklecijana.

V Raveni sv. Urso, škof in spoznovalec.

To so častitljive luči tudi dan danes, zlasti še mlajšim katoličanom, kteri tako radi potegnejo s prostomišljaki in so s tem izdajci sv. vere, za ktero je življenje dalo toliko milijonov katoličanov!

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Č. g. župnik Jan. Kapuz 2 gld. Fr. D. 50 kr. — A. V. 10 gld

Za pogorelce v Drenovem dolu: Čast. gosp. vik. Karol Čigon 1 gld. 20 kr.

Za pogorelce na Radovici: Fara Goriče 3 gld.

Za pogorelce v Ambrusu: Fara Goriče 3 gld.

Za pogorelce v Radleku, v Bloški fari: Fara Goriče 2 gld.

Za pogorelce v Danjah: Fara Goriče 2 gld.

Za najbolj potrebne pogorelce: A. V. 100 gld.

Za Marijanišče: V. č. Janez Müller 20 gld.

Za pariško bratovščino za duše v vieah: Iz Kroke 30 kr.

Za Vincencijevo družbo: Iz Kroke 1 gld.

(Drugi dar. prih.)